

BUJO
BEST WEST DISTRIBUTION

VYKASTOVÁ MIERO FONDREK

PARTNERI

slovenka

tv-program.sk

woman

PLUS 7 DNI

.tasr.

rtv:

RADIO EXPRES

MEDIÁLNI PARTNERI

BRATISLAVA - STARÉ MESTO

S PODPOROU

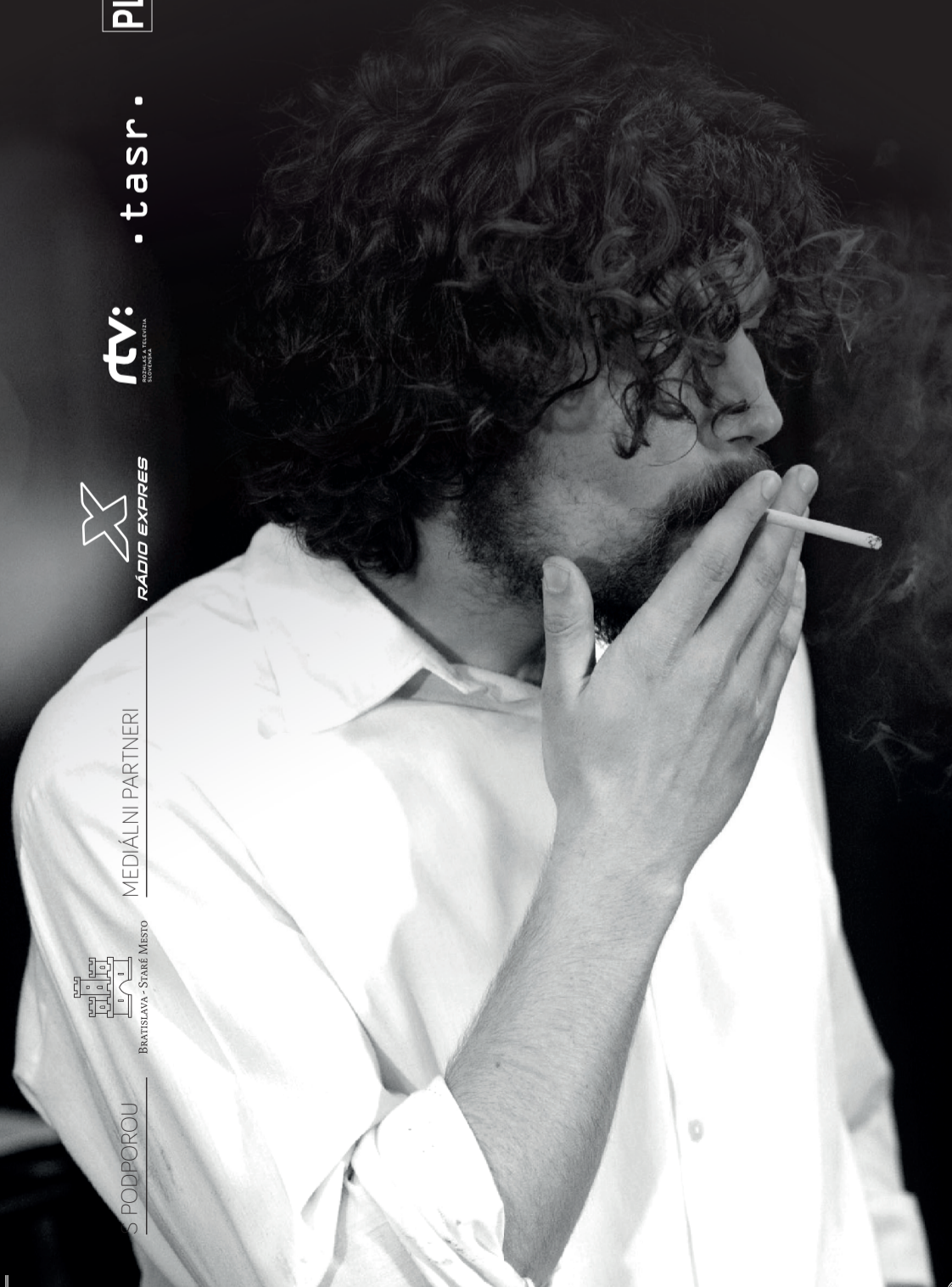
ALESSANDRO BARICCO TISÍCDEVÄŤSTO

75. DIVADELNÁ SEZÓNA - 2021/2022

GENERÁLNA RIADITEĽKA INGRID FAŠIANGOVÁ
UMELECKÝ RIADITEĽ KAROL ČÁLIK

ZODPOVEDNÁ REDAKTORKA INGRID FAŠIANGOVÁ
ZOSTAVILA MARTINA MAŠLÁROVÁ
FOTOGRAFIA NA TITULKE ROBERT TAPPERT
FOTOGRAFIE BRAŇO KONEČNÝ
GRAFICKÁ ÚPRAVA BARBORA ŠAJGALÍKOVÁ

*INSCENÁCIA PRE KOMORNÝ PRIESTOR
ŠTÚDIA OLYMPIA JE PRVÝM PROJEKTOM
NOVEJ DRAMATURGICKEJ LÍNIE
NOVEJ SCÉNY, V KTOREJ CHCEME PREDSTAVIŤ
NOVÉ TALENTY. VĎAKA NEJ SPOZNÁTE MLADÉHO,
NO UŽ RENOMOVANÉHO REŽISÉRA
MATÚŠA BACHYNCA A TIEŽ MIMORIADNE
TALENTOVANÉHO MLADÉHO HERCA JÁNA CIBULU.*

TISÍC

DE

VÄÄŤ

STO

ALESSANDRO BARICCO
TISÍCDEVÄŤSTO

PREKLAD BARBORA VALLOVÁ
RÉŽIA MATÚŠ BACHYNEC
DRAMATURGIA MARTINA MAŠLÁROVÁ
SCÉNA BARBORA ŠAJGALÍKOVÁ
KOSTÝMY JÁN HUSÁR
HUDBA JÁN CIBULA
PRODUKCIA ANDREA BUČKO
ÚČINKUJE JÁN CIBULA

DIVADLO
NOVÁ SCÉNA

PREMIÉRA 10. MÁJA 2022
ŠTÚDIO OLYMPIA

ALESSANDRO BARICCO

Narodil sa v talianskom Turíne v roku 1958. Študoval filozofiu, zaoberal sa estetikou a na konzervatóriu absolvoval štúdium hudby. Venoval sa aj hudobnej kritike, v tejto oblasti publikoval viacero kníh (esej *Génius na úteku* o diele Gioacchiona Rossiniho, *Hegelova duša a kravy* z *Wisconsinu* o vzťahu hudby k moderne). Za svoju románovú prvotinu *Hradly hnevu* (1991) bol ocenený dvoma významnými literárnymi cenami, jeho ďalší román *Oceán more* (1993) sa stal bestsellerom. Divadelný monológ *Tisícdeväťsto* (1994) v roku 1998 sfilmoval taliansky režisér Giuseppe Tornatore. V deväťdesiatych rokoch moderoval televízny program *Pickwick* venovaný dielam svetovej literatúry. Založil Školu Holden (La Scuola Holden) pomenovanú podľa hrdinu románu *Kto chytá v žite*. Jeho ďalšie prozaické diela zožali úspech u čitateľov i kritiky a patrí medzi najprekladanejších talianskych autorov. Okrem toho často vystupuje v médiách a vyjadruje sa k aktuálnym spoločenským otázkam.

”

TENTO TEXT SOM NAPÍŠAL
PRE JEDNÉHO HERCA,
EUGENIA ALLEGRIHO,
A JEDNÉHO REŽISÉRA,
GABRIELA VACISA.
NAŠTUDOVALI PODĽA NEHO
PREDSTAVENIE, KTORÉ UVIEDLI
V JÚLI TOHTO ROKU V RÁMCI
FESTIVALU V ASTI.
NEVIEM, ČI TOTO VYSVETLENIE
STAČÍ, ABY BOLO JASNÉ,
ŽE SOM NAPÍŠAL
DIVADELNÝ TEXT, ALE
POCHYBUJEM O TOM.
KEĎ HO TERAZ VIDÍM
V KNIŽNEJ PODOBE,
PRIPADÁ MI SKÔR
AKO TEXT NA ROZHRANÍ
MEDZI DRÁMOU A POVIEDKOU,
KTORÚ TREBA
ČÍTAŤ NAHLAS.
NEMYSLÍM SI,
ŽE JESTVUJE NEJAKÉ
OZNAČENIE PRE TEXTY
TOHTO DRUHU.
TAK ČI ONAK, NA TOM
NEZÁLEŽÍ. MAL SOM POCIT,
ŽE JE TO PEKNÝ PRÍBEH
A STOJÍ ZA TO
POROZPRÁVAŤ HO.
A MÁM RADOSŤ PRI
POMYSLENÍ,
ŽE SI HO NIEKTO PREČÍTA.

ALESSANDRO BARICCO,
SEPTEMBER 1994

VIRGINIAN

Loď s názvom RMS *Virginian* bola jedným z prvých turbínových parníkov. Vyrobili ju v Škótsku a po prvýkrát vyplávala z Liverpoolu v roku 1905, pár mesiacov po vyplávaní prvého dopravného parníka, jej sesterskej lode *Victorian*. Sprvoti dopravný prostriedok pre transatlantické plavby a poštová loď neskôr počas prvej svetovej vojny slúžila niekoľko mesiacov ako vojnová loď. Po vojne ju kúpila švédsko-americká cestovná spoločnosť a loď sa premenovala na *Drottningholm*. Počas druhej svetovej vojny poslúžila okrem iného na repatriácie civilistov z rôznych krajín. Neskôr ju odkúpila talianska spoločnosť a premenovala ju na *Brasil*, napokon ako linka spájajúca Hamburg a USA dostala meno *Homeland* (Domovina). Loď *Virginian* je spojená aj s históriou *Titanicu* – v čase lodného nešťastia sa plavila tristo kilometrov severne a reagovala na záchranné signály z topiacej sa lode, nestihla však prísť na pomoc, preživších pasažierov *Titanicu* zachránila loď *Carpathia*. *Virginian* (*Homeland*) v roku 1955 po päťdesiatich rokoch jej fungovania ako jednu z najstarších operujúcich dopravných lodí zničili v Terste.

JELLY ROLL MORTON

Príbeh geniálneho klaviristu s kurióznym menom je Bariccovou autorskou fikciou, ale minimálne jedna postava je skutočná. Jelly Roll Morton, vlastným menom Ferdinand Joseph LaMothe, sa narodil v roku 1890 v New Orleanse v americkej Louisiane. Od štrnástich rokov hrával na piano v nevestinci, kde začal používať prezývku Jelly Roll, čo bol slangový výraz pre ženské genitálie. Keď jeho veriaca stará mama, s ktorou býval, zistila, čím sa živí, obvinila ho z pošpinenia mena rodiny. Umelecké priezvisko Morton si údajne zvolil, aby rodinu uchránil od hroziacej hanby. Jazzový a ragtimový klavirista a skladateľ skutočne o sebe tvrdil, že vynášiel jazz, no hoci pre rozvoj tohto hudobného žánru urobil veľa, kritici jeho prvenstvo spochybnili. Po úspechoch v dvadsiatych rokoch 20. storočia a v roku 1941 zomrel na následky problémov s dýchaním. Morton bol známy ako povýšenecký a nie veľmi príjemný človek, aj preto na jeho pohreb prišlo len málo ľudí a kolegov z hudobnej brandže.

STORYTELLING

Rozprávanie príbehov je ľudstvu vlastné odjakživa. V minulosti bolo ústne tradovanie príbehov významným spôsobom uchovávanía informácií a udalostí pre ďalšie generácie, bolo výchovným i vzdelávacím prostriedkom. V súčasnosti je storytelling známy ako špecifická disciplína na pomedzí literatúry a divadelno-performatívnych žánrov. Paradoxne, v digitálnej ére naberá ce-

losvetovo na popularite, najmä v Škandinávii, v Kanade, ale aj v iných krajinách. Okrem toho, že sa usporadúvajú večery, počas ktorých sa skúsení aj amatérski rozprávači delia o príbehy s publikom poslucháčov, sa storytelling využíva aj vo vzdelávacích procesoch či v biznis prostredí. Monodráma *Tisícdeväťsto* je svojou silno epickou formou textom na pomedzí divadelnej hry a krátkej prózy. Preto herec, ktorý stelesňuje hlavnú postavu – najlepšieho priateľa klaviristu Dannyho Boodmana T. D. Citróna, zvaného *Tisícdeväťsto* –, musí byť aj zdatným rozprávačom. Sám Baricco načítal príbeh pre rozhlasovú nahrávku, pričom sa vyjadril, že jeho sila najlepšie vynikne pri použití minima prostriedkov a zvukových či javiskových efektov.

OSVIETENIE A ŠŤASTIE

Dosiahnutie osvietenia – celkového transcendentálneho pochopenia vecí a javov, je v kresťanskom kánone spojené s Božím vnuknutím. V budhizme je osvietenie konečným cieľom ľudského života, je to stav bez utrpenia a negatívnych myšlienok, ktorý je možné dosiahnuť najmä hlbokou meditáciou, a je výrazom ultimátneho šťastia. Kým koncept šťastia v západnom chápaní je postavený najmä na napĺňaní túžob jednotlivca, vo východnom chápaní, naopak, spočíva v oslobodení sa od túžob a potrieb. Idea osvietenia je spojená aj s elementom svetla, ktoré je v kresťanskej vierouke symbolom božskej prítomnosti, dobra, pravdy a poznania. Ortodoxná východná tradícia priamo stotožňuje svetlo s božskou entitou, svetlo je tiež ústredným konceptom perzského mysticizmu vychádzajúceho zo Zarathustrovho učenia, je dôležitým elementom aj v hinduizme a ďalších náboženstvách, ale tiež filozofických prúdoch.

”

NEDOKÁZAL SOM
VYSTÚPIŤ Z TEJTO LODE,
A ABY SOM SA ZACHRÁNIL,
VYSTÚPIL SOM
ZO SVOJHO ŽIVOTA.
SCHODÍK PO SCHODÍKU.
A KAŽDÝ SCHODÍK
BOL TÚŽBA.
KAŽDÝM KROKOM
SOM SA S JEDNOU
TÚŽBOU ROZLÚČIL.
NIE SOM ŠIALENÝ, BRAČEK.
NIE SME ŠIALENÍ,
KEĎ HL'ADÁME SPÔSOB,
AKO SA ZACHRÁNIŤ.
SME PREFÍKANÍ
AKO HLADNÉ ZVIERATÁ.
NEMÁ TO NIČ SPOLOČNÉ
SO ŠIALENSTVOM.
JE TO GENIALITA. JE TO
GEOMETRIA. DOKONALOSŤ.
TÚŽBY MI TRHALI DUŠU.
MOHOL SOM ICH ŽIŤ,
ALE NEDOKÁZAL SOM TO.
TAK SOM ICH ZAKLIAL.

ALESSANDRO BARICCO
TISÍCDEVÄŤSTO

